

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 28 Maji, 1768.

Undersökning af en Method at ymva
 kopper, hwilken et par år bortåt,
 med framgång, blifwet brukad i
 England, utgifwen af George Ba-
 ker, Med. Doct. Kongl. Wettensk.
 Soc. Medlem, och Hånnes Maj.
 Drottningens Hof: medicus.

Fördomar, wanrykten och falska angifweller
 hafwa i et af våra närstående Riken
 länge waret sysselsatte, at hos Allmänheten
 miscreditera bruket af kopp-ympling, och
 har detta hat och förföljelse wurit til sådan
 högd, at kopp-ymplingen blifwet ansedd, så
 som en högst förödande pest, hwilken igenom
 Regeringens handräkning borde hämmas. I
 wårt eget land har en billig upmärksamhet
 på skedda rön och grundeliga försök, satt kopp-
 ympling

ympningen i det anseende, at den dömts för tjena en den gransyntaste undersökning, så som den och sedermera blifvet ansedd för en ganska nyttig och hälsosam inrättning, hwilken fulkomligen bidrager, at förekomma den fäseliga förödelse uppå människor, som wansliga smittan af Koppor förordssakat. Kopporympningen är följagteligen et wigtigt ämne i anseende til staten, så wida den i närmaste måtto angår folk = numern och des förökande. Sådana äro, i allmänhet at säga, de olika omdömen, som kopporympningens förswarare och motståndare fält om des stridigt gjorda bruk och nytta. Men nu kommer här et tillräckeligt pröfwadt försök at närmare undersökas; skulle några twiswelsmål ännu wara öfriga; önskar man at de klarligen måtte blifwa utredda igenom en förnuftig urfilning, som är fri ifrån alla förutfattade inbillningar, och et omdöme, som grundar sig på en, nu mera, widsträckt och ofelagtig ärfarenhet.

Herr Sutton, som med så mycken framgång och lycka ympat Kopporne i Landskapet Essex, har ådraget sig allmänhetens upmärksamma ögon. I denne Doctors method är något aldeles nytt, besynnerligt och tiltagset, hwarom D. Baker gifwit följande under rättelse:

„Sedan jag hade hört ätskilliga och rätt besynnerliga omständigheter om kopporympningen, sådan som den nu brukas af flere, hwilke

hwilke wäгат sig försöka densamma; läng-
 tade jag at få några tillräckeliga luss och
 kundskaper, i anseende til denna curen rätt-
 utförande och framgång. Et lyckeligt tillfälle
 yppade sig sjelft för mig, utan at jag sökte
 det, då en Herre, uppå hwars rigtige obser-
 vationer och trovärdiga berättelser därom,
 man tillräckeligen kan lita, gynnade mig
 med följande omständigheter, hwilka han sjelf
 i agt taget under den tiden, då hans eget
 barn war kopp = ympat. Jag wil likwäl
 icke påtaga mig at så swara för denna be-
 rättelse, som woro den i alla des delar all-
 deles fullkomlig och oflanderlig. Det gör
 tilfyllest til mit ändamål, om berättelsen, hwad
 hufwudsaken beträffar, är rigtig, hwilken går
 därpå ut, at wisa hwad förmoner kopporne
 och de ympade winna af et kyligt rum och
 en frisk samt ren luft, och hwad faror, som
 kunna upkomma af et försarande, som är
 tvärt däremot.

Alle, som skola ympas, äro förbundne at
 gå igenom en noga beredelse förut, och det
 för hela fjorton dagar, under hwilken tid hwad
 slag det och må wara af kött föda, eller spis,
 tilredd af något slags djur, så wäl som alla
 sjudande liqueurer, och specerier, äro förbudna,
 och mjölk allenast tillåten. Jordfrukter af
 alla slag kunna ätas, undantagande de da-
 gar, då något afförande och renande läke-
 medel är intaget.

weckor, blifwer en dosis pulver förordnad at intagas, wid den tid man går at lägga sig, tre särskilda gånger, och den påföljande morgonen, hwarje dag, en dosis af renande salt. Barn få allenast tre doses af pulvret, utan at bruka saltet. Sammansätningen och delarne af detta pulver äro med flit hålna hemliga; men, at det til en del består af en mercurialist tilredning, bewisas därigenom, at den taget huden bort, eller gjordt den sår hos somt folk, och kommet andra åter at salivera.

(Fortsättning härnäst).

Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen födde 6 Gossar och 3 Flickobarn. Wigde Herr Niclas Mattsson och Fru Maria Kullman, född Lysphers. Döde Jungfru Ulrica Bergman, 22 år, af lungrot: Cancellisten wid Ost-Indiska Compag. Jöran Götthenberg, 57 år, af tårande sjukdom: Bagare Enkan Madame Anna Hall, 79 år, af ålderdom: Kepparslagare & Lärlingen Isaac Bengtsson, 21 år, af bröstsjuka och 2 barn af tårande sjukdom och slag.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålsгатans Note. Tisdagen Dwarnebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Notan.

Kund-

Rundgörelser.

Til fulgbrände af Kongl. Majeståts Allernådigsta Befalningar, under den 30 April 1762, och 7 Junii 1763, blifwa Herrar Handelslande af Skeps-Rederierne och flere, som salt-handel eller stillalteri idka, härmed antyddes at den 3 nästinstundande Junii kl. 11 föremiddagen, wid en hwar förelagdt 10 Dal. C-mts wite, hos Magistraten på Stadens Rådhus sig inställa och då upgifwa de salt-sorter, som de nu i sina Magaziner och bodar hafwa i förråd, samt hwad och huru mycket af den waran de widare i innewarande år 1768 för höstetiden, och innan sillfisket plägar infalla, hit införwänta. Hwilket til efterrättelse ländes. Götheborgs Rådhus den 26 Maji 1768.

Borgmästare och Råd.

Borgmästare och Råd här i Götheborg hafwa uppå inkomna ansöknigar, låtit igenom offentlige stemningar och anslag infalla efterskrefne Borgenärer, nämligen: 1) Fru Auditeurskans Ebba Lona Barkenbeins til den 30 innewarande Maji; 2) Krukmakaren Lorens Schubergs den 1 nästinstundande Junii; 3) Tunnebindarens Berend Holmbergs den 4 dito; 4) Cantorens Henric Neimers och hans hustrus Helena Neimers den 6 dito; 5) Glas-Ritarens Anders Ahlbergs den 8 dito; 6) Klockgjutarens Johan Dagliebs den 13 dito; 7) Extraord. Landtmätarens

Pehr Embrings den 15 dito; 8) Skeps Qvar-
 termästaren Ewen Tunbergs den 18 dito;
 9) Handelsmannens Johan Henr. Nissens
 den 20 dito; 10) Afledne Rådman's Petter
 Aurells den 20 Julii; 11) Handelsmannens
 Carl Hallmans den 23 dito; 12) Fabriqueus-
 rens och Färgarens Fredr. Erasmus Bismarcks
 den 27 dito; 13) Tjengjutarens Jonas Törn-
 grens den 14 September; 14) Fråhandla-
 rens Bengt Dunders och 15) Sunnebindarens
 Hans Mauritz Draguns den 17 dito; 16) Höf-
 karen Lars Hangströms den 28 dito; 17) Sko-
 flicarens Johan P. Kempes den 10 Octob.
 och 18) Afledne Handelsmannens Anders
 Jönssons Enkas Madame Anna Maria Jönss-
 sons den 31 dito innewanande år 1768; hvil-
 ket härmed til alla så wäl wetterlige som min-
 dre kunnige Borgens ärenders underrättelse war-
 der kundgjordt: åliggande wederbbrande Bor-
 gens ärenders, jämlikt 1 och 2 §. S. uti Kongl.
 Majeståts Nådige Förklaring, af den 8 Maji
 1767, hwar för sig å ofwanberörde dagar hos
 Borgmästare och Råd, uppå Stadens Råd-
 hus, wid upropen i twesfalt författade skrifter
 upgifwa sina fordringar med alle därtill nö-
 dige bewis, hwilke böra lagligen styrkte wa-
 ra, och ehwad någor i Rättegången kan haf-
 wa at inwända eller påminna, det tillika
 med hufvudsaken wid Rättegångens början
 ansödra, samt sedan å de dagar, som utsatte
 blifwa, så wäl Saldens ärendes, som hwar
 andras påståenden, liksåledes i dubla skrifter
 beswa

beswara. Men hwilken Borgende på ins-
 ställelse-dagen sjelf, eller genom något med-
 laga Fullmägt försedt ombud, wid upropet
 icke sig insinner och fulgör, hwad ofwanberördt
 är, warder all talan i saken förlustig, utan at
 Kongl. Majestäts någonsin resning däruti
 tillstädjer. Hwarjämte alle wederbörande
 warda påminte, at i god tid förut uppå be-
 hörigt stempladt paper författa deras skrifs-
 ter, jämte därtill hörige bilagor och dessa senas
 res riktighet bestyrka låta på sätt, som 14
 cap. 4 S. Rättegångs-Balken bjuder, samt
 tillika förfärdiga affskrifterna, at kunna de sam-
 ma på en gång med hufwudskrifterna ingifwa,
 och därmed icke såsom härtils ofta skedt, dröga
 til sjelfwa upropen å insställse-dagarna, då
 Actuarien eller Cancellisterne dels icke med-
 hinna, dels ock för andra syfver skul icke haf-
 wa tillfälle, at noga efterse, huru wida Ori-
 ginalerne af bilagorna finnas på behörigt
 stemplat paper skrefne, eller därmed belagde,
 eller ock at affskrifterne til alla delar äro rik-
 tige och med hufwudskrifterne enliga. Göthe-
 borgs Rådhus den 21 Maji 1768.

Nåden i Christo förestådo uti predik-
 ningar öfwer alla Sön- och Högtids-dag-
 gars Evangelier m. m. af Swen Bälter
 S. Doct. och Dom-Probst i Werid. Är en up-
 byggelig Huspostilla, efter denne namnkunnige
 Predikanten. Boken, som nyligen i Stockholm
 utkommit, säljes ock har hos Bibliothekarien
 S. Mag. Brag för 8 Dal. S:mt exemplaret.
 Hos

Hos Bokbindaren Lundborg är til salu insatt åtskilliga nya Franska, Engelska, Tyska och Swenska böcker efter skrifwen förteckning, samt et helt nytt exemplar i 6 wälwa band af Olof von Dalins arbeten, complet, för 36 Dal. S:mt.

Uti Marstrand och Åstedna Rådmanstän Fru Sophia Bundsens Sterbhus, kommer gwarlåtenskapen genom offentlig Auktion at försäljas, den 6 nästinstundande Junii, bestående uti silfwer och guld, Koppar, ten, malm, och mässings-arbeten, sång- och lin-kläder, samt åtskillige andra husgeråds saker; tillika med selswa husbyggnaden, hwaruti finnes, utom kök och brygghus, 4 öfwer- och under-rum, försedda med eldstäder samt flere inredda sommar-rum, fram- och salt-bod, samt spannemåls windar; åfwenledes wid samma hus, en liten krydd- och trågård inrättadt; för öfrigt wäl belägit wid havaren.

Hos Tracteuren H. Peter Bonge hålles spisning mot 24 Dal. S:mt för månaden, af hwilken summa halfwa delen betalas wid månadens början.

Pyromonter, Selker och Bitter watten, jämte russin i halftunnor, finnes til köps hos Herr Peter Hammarberg.

Skepparen Nils Öström ärnar sig med första sölledes at Stockholm. Skulle därföre någon wilja sända waror med honom, anmåles det hos Måtlaren Herr Carlsson